

У ВИПУСКУ:

ОДЕСЬКИЙ РТЦ ДЕМОНСТРУЄ ШЛЯХИ СПІВПРАЦІ З ПАРТНЕРАМИ 1

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ ВМІЄ ЗАХИЩАТИ СВОЇ ПРАВА 1

ФЕСТИВАЛЬ «БІБЛІОШОК» ВІДКРИВАЄ ЕРУ КІНО У БІБЛІОТЕЦІ 2

РОЗШИРЕННЯ УБА: ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 2

«БІБЛІОМІСТ» ВІТАЄ 620 НОВИХ ПЕРЕМОЖЦІВ КОНКУРСУ 3

ПРИЙНЯТО МОРАТОРІЙ НА ЗАКРИТТЯ СІЛЬСЬКИХ ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ 3

ОДЕСЬКИЙ РТЦ ДЕМОНСТРУЄ ШЛЯХИ СПІВПРАЦІ З ПАРТНЕРАМИ

Навряд чи хтось сперечатиметься з твердженням, що бібліотеки є незамінними ресурсними центрами для громадських організацій.

Водночас, статистика програми «Бібліоміст» свідчить про те, що активність співпраці бібліотек з партнерами залишається низькою. Протягом 2011 року організації, не пов'язані з бібліотечною справою, брали участь у проведенні лише 144 з 1658 заходів. У більшості областей відсоток подій, ініційованих партнерами бібліотек, коливався у межах від 1% до 10%. На загальному тлі виділялися Вінниччина (35%), Тернопільщина (26%), Полтавщина (22%), Львівщина (18%), Сумщина (17%) та Рівненщина (15%).

Прикладом успішного партнерства є історія співпраці Одеського регіонального тренінгового центру (РТЦ) та Одеської громадської організації «Комітет виборців України» («КВУ»), одним із завдань якої є просвітницька діяльність з правових питань.

На початку 2011 року партнери провели конкурс «Європа в Україні, Україна в Європі:

Міське відділення «Комітету виборців України» проводить семінар для журналістів в Одеській ОУНБ

очима молоді», координаторами якого виступили голова Одеського відділення «КВУ» Анатолій Бойко, керівник Центру європейської інформації Тетяна Полянюк та тренер РТЦ Ольга Булгакова. Учасники – школярі м. Одеси та області – пройшли навчання зі створення презентацій і успішно

Закінчення на с. 4

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ ВМІЄ ЗАХИЩАТИ СВОЇ ПРАВА

Затоплення, пошкодження фондів та загроза виселення – такі випробування здатні підкосити будь-яку організацію. Проте працівники Тернопільської обласної бібліотеки для дітей з честю впоралися з труднощами, як і належить лідерам бібліотечної справи. Перед тим як вона стала переможцем конкурсу «Навчально-інноваційна бібліотека» у 2011 році, колектив закладу не раз був вимушений докладати значних зусиль, щоб зберегти за собою будівлю та матеріально-технічну базу.

Директор Надія Новіцька переконана, що законодавчі процеси в державі проходять динамічно, постійно вносяться корективи, тому керівники повинні швидко реагувати, щоб захистити інтереси своїх установ та працівників. П. Новіцька уже мала достатньо нагод переконатися у справедливості цього твердження.

Перший досвід захисту своїх інтересів працівники книгозбірні отримали ще у 1996 році. За умов важкої економічної ситуації

заклад не отримував коштів на оплату оренди приміщення у Фонду комунального майна міста Тернополя. Через заборгованість за період 1995–1996 рр. бібліотеці запропонували сплатити 1 920 340 тис. купонів або звільнити займане приміщення. П. Новіцька звернулася в обласне управління культури та обласну раду, і кошти було знайдено. Проте через деякий час зі статті у журналі «Бухгалтерський облік» вона дізналася, що розмір орендної плати і пені встановили неправильно. Після консультації у юриста, директор подала позовну заяву до арбітражного господарського суду м. Тернополя. За його рішенням бібліотеці відшкодували зайво нараховані кошти, на які вдалося значно покращити матеріальний стан закладу, придбавши комп'ютери, ксерокс, нове бібліотечне обладнання. Іншим позитивним наслідком стала безоплатна оренда приміщення на всі наступні роки. У 1998 році після встановлення лічильників для

Закінчення на с. 4

IREX
WWW.IREX.ORG

ФЕСТИВАЛЬ «БІБЛІОШОК» ВІДКРИВАЄ ЕРУ КІНО У БІБЛІОТЕЦІ

Восени 2011 року Національна бібліотека України для дітей започаткувала нову ініціативу – кіностудію. Бібліотекарі вирішили, що настав час говорити зі своїми читачами мовою, яка звична і зрозуміла їхній аудиторії. «Сьогодні тільки лінійний не робить кіно», – зазначила головний бібліотекар з рекламної діяльності бібліотеки Олена Кислова.

За словами бібліотекарів, підвалиною проекту стала доступність і простота опанування технологій створення різноманітних мультимедійних продуктів. «На мій погляд, один з факторів, що дав поштовх масовому непрофесійному кіновиробництву – можливість робити відео не тільки для внутрішнього перегляду, а оприлюднювати фільми у мережі Інтернет», – додає п. Кислова. Національна бібліотека України для дітей окрім офіційного сайту має ще 5 тематичних блогів та 4 групи у соціальних мережах. Платформи на зразок «YouTube» чи «Vimeo» дають можливість бібліотеці з легкістю публікувати свої невеликі відеоролики, а потім одразу за декілька «кліків» розміщувати посилання на усіх існуючих інтернет-сторінках.

Після перших невеликих проектів – репортажного відео, рекламних роликів, відеоілюстрацій до заходів – читачам захотілося чогось незвичайного та грандіозного, тож замахнулися на справжній фільм під назвою «10 причин відвідати дитячу бібліотеку». Діти-учасники кіностудії висували наступні вимоги: щоб це було не нудно і не повторювало банальних гасел «читати – це модно» або «читання – шлях до успіху». За мету цього медіапроекту поставили зобразити бібліотеку як дружнє та комфортне середовище.

Робота над фільмом від народження ідеї до останньої монтажної крапки тривала майже три місяці. Творча група складалася з двох бібліотекарів, одного режисера та трьох читачів. За їхніми відгуками, тренінг з бібліотечних відео від «Бібліомосту» надав безліч корисної інформації, яку одразу почали використовувати в роботі.

Коли фільм було завершено, його представили двом віковим групам дитячого журі – учням 5-7 та 8-9 класів. «Ми – дорослі учасники творчої групи – дуже хвилювалися! Та дітям фільм сподобався», – розповідають бібліотекарі. Оцінки були схвальними – школярі пропонували також запросити на

Юна акторка отримує нагороду за роль у бібліотечному фільмі

перегляд батьків, адже фільм вийшов «веселим» і «прикольним».

Перший фестиваль був дещо нестандартним, оскільки на нагороди номінувались творці лише одного фільму. Тепер бібліотекарі планують зробити «Бібліошок» щорічним традиційним святом і сподіваються, що наступного року на фестивалі буде представлено більше творчих робіт дитячої кіностудії. «Адже це ми у фіналі фільму переконували, що є безліч причин відвідати бібліотеку», – каже п. Кислова. «Тож нехай однією з них буде кінофестиваль – чому б і ні?».

Більше інформації можна знайти на відеоблозі бібліотеки *BiblioTemaTV* за адресою <http://nbukids.tumblr.com> ■

РОЗШИРЕННЯ УБА: ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Із часу свого створення у 1995 р. Українська бібліотечна асоціація успішно працює над розширенням професійної мережі, яка об'єднує бібліотечних працівників, колективи бібліотек всіх типів та видів, інших осіб та організації, які професійно пов'язані з бібліотечною справою. У 2011 р. УБА зробила черговий важливий крок у цьому напрямку, прийнявши Програму розвитку членства на 2011-2014 рр. Документ передбачає ширше залучення до активної роботи в Асоціації представників бібліотек різних типів та видів, різного відомчого підпорядкування, громадських організацій, бізнесу тощо. На сьогодні УБА має 3500 індивідуальних та 160 колективних членів; 12 офіційно зареєстрованих регіональних відділень; 6 регіональних відділень та місцевих осередків, що діють на громадських засадах; та 7 тематичних секцій.

Дані про кількість членів УБА у 2010-2011 роках:

Рік	Індивідуальні члени	Колективні члени
2010	2600	120
2011	3500	160
Приріст, %	34,6	33,3

Президія УБА особливо цінує ініціативу своїх членів у регіонах, спрямовану на досягнення поставлених цілей та завдань Асоціації, і сподівається, що у 2012 році кількість та активність членів УБА також зростатиме.

(За матеріалами УБА) ■

«БІБЛІОМІСТ» ВІТАЄ 620 НОВИХ ПЕРЕМОЖЦІВ КОНКУРСУ

9 лютого 2012 р. програма «Бібліоміст» провела прес-конференцію, під час якої було оголошено переможців третього раунду конкурсу організації нових бібліотечних послуг. Цьогоріч у конкурсі перемогли ще 620 книгозбірень, які протягом літа-осені 2012 року отримають від програми «Бібліоміст» комп'ютерну техніку та відправлять бібліотекарів на навчання.

Заявки на участь розглянула зовнішня оцінювальна комісія у складі 39 членів, до якої увійшли представники Міністерства культури України, експерти українських та міжнародних організацій громадянського суспільства, директори обласних універсальних наукових бібліотек та працівники програми «Бібліоміст». Конкуренція була досить серйозною, адже для участі у програмі відібрали лише половину заявників. Водночас, деякі регіони виділялися своїм рівнем підготовки: у Луганській і Волинській областях перемогли по 11 з 12 бібліотечних систем, а Херсонщина та Полтавщина взагалі продемонстрували стовідсотковий результат — усі 7 заявників з кожної області стали переможцями. У той час як відсоток сільських бібліотек-переможниць практично не змінився, частка селищних закладів виросла приблизно на 7%.

Під час прес-конференції директор програми «Бібліоміст» підкреслив важливість впровадження новітніх технологій: «У бібліотек є два шляхи. Вони можуть не змінюватися і залишитися на узбіччі, оскільки стануть не потрібними користувачам. Або ж вони модернізуватимуться, і відвідуваність зростатиме».

За словами п. Новака, тип та формат інформації, яка необхідна відвідувачам, дуже змінився, тож бібліотекарям

слід іти в ногу з часом. Генеральний директор компанії «Майкрософт-Україна» Дмитро Шимків підтримав цю думку, повідомивши, що «за результатами досліджень, протягом найближчих п'яти років лише 10% наявних в Європі робочих місць не потребуватимуть комп'ютерних навичок».

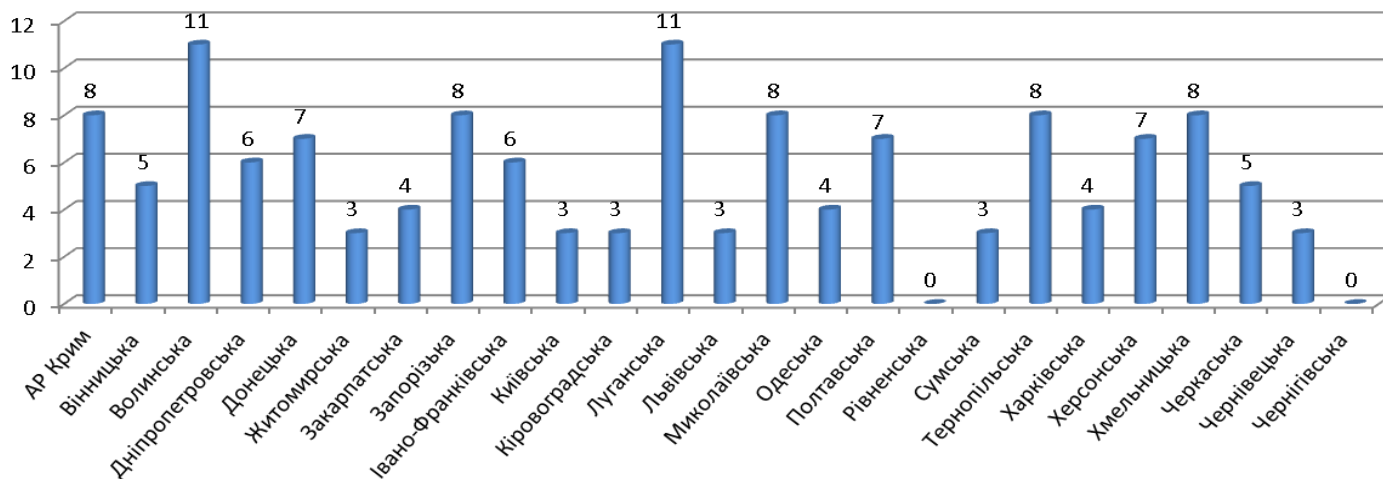
Третій раунд у цифрах:

1228 бібліотек взяли участь у конкурсі

620 бібліотек отримають комп'ютери

421 бібліотека-переможниця знаходиться у селі або селищі

135 бібліотечних систем буде модернізовано. ■

ПРИЙНЯТО МОРАТОРІЙ НА ЗАКРИТТЯ СІЛЬСЬКИХ ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ

Одним з далекосяжних наслідків комітетських слухань та регіональних форумів на тему розвитку сільських бібліотек, які відбулися минулоріч за підтримки програми «Бібліоміст», стало запровадження Верховною Радою України 8 лютого 2012 року мораторію на закриття державних і комунальних закладів культури у сільській місцевості. Відповідно до ухвали, до 2015 року припинення функціонування сільським бібліотекам не загрожуватиме. Крім того, Парламент доручив Кабінету міністрів України проаналізувати ситуацію щодо функціонування закладів культури у сільській місцевості та вжити невідкладних заходів щодо зміни умов їх фінансування. Голова Комітету ВР з питань культури і духовності Володимир Яворівський висловився за подальші кроки, які допоможуть довести справу до кінця: «Згідно із чинним законодавством всі ці об'єкти культури – на місцевих бюджетах. Це сільська рада, у якої є 200-300 тисяч, щоб заплатити за світло тощо. Це питання потребує радикальних реформ». Крім того, уряд зобов'язаний вжити заходів для забезпечення сільських бібліотек сучасними книгами, надрукованими в Україні. Постанова набирає чинності з дня публікації. ■

ОДЕСЬКИЙ РТЦ ДЕМОНСТРУЄ ШЛЯХИ СПІВПРАЦІ З ПАРТНЕРАМИ

Офіс програми «Бібліоміст»
Вул. Саксаганського 36Д,
2-й під'їзд, 5-й поверх
Київ 01033, Україна
Телефон: +380 44 586 2780
Факс: +380 44 586 2781
Ел. пошта: bibliomist@irex.ua

Штаб-квартира IREX
2121 K Street NW #700
Washington DC 20037

Телефон: 202 6288188
Факс: 202 628 8189
Ел. пошта: gl@irex.org

IREX
WWW.IREX.ORG

IREX – міжнародна не прибуткова організація, яка пропонує лідерство та інноваційні програми, спрямовані на вдосконалення якості освіти, зміцнення незалежних ЗМІ та сприяння розвитку плюралістичного громадянського суспільства. З часу заснування у 1968 р. IREX працює у більш ніж 50 країнах світу.

Початок на с. 1

представили свої роботи. Наступним кроком стало проведення на базі РТЦ тренінгу «Епоха web 2.0 як втрата монополії з боку традиційних медіа» для представників ЗМІ області, організованого фахівцями КВУ.

«Ми зацікавилися співпрацею з бібліотекою, адже ми розглядаємо її як канал розповсюдження інформації для громадян та інших бібліотек, а також як майданчик, обладнаний сучасними технологіями – комп'ютерами, під'єднаними до мережі Інтернет», – ділиться міркуваннями Анатолій Бойко. «Бібліотека для нас стала комплексом для проведення інноваційних тренінгів із залученням широкого кола учасників, для проведення яких неможливо використовувати інфраструктуру офісу неурядової організації. Під час практичної частини тренінгу учасники користувалися не тільки комп'ютерами та мультимедійним обладнанням, а й точкою Wi-Fi-доступу. Заняття проводив спеціаліст "Інтерньюз-Україна" В. Мороз. Тренінг пройшли 15 представників неурядових організацій не тільки міста Одеса, але і різних районів області. Ще у 2004 році, коли була утворена

коаліція неурядових організацій зі сприяння прозорим виборам, в її рамках був реалізований спільний проект – Інтернет-конференція організацій громадянського суспільства щодо перебігу виборів».

Керівник Центру європейської інформації Тетяна Полянюк розповідає, що бібліотека планує подальшу спільну діяльність – зокрема, проведення просвітницьких кампаній напередодні парламентських виборів щодо Конституції України, законів про вибори, про місцеве самоврядування, адміністративно-територіальної реформи на базі пунктів доступу громадян до інформації.

За словами голови Одеського відділення «Комітету виборців України», у найближчих планах – оголошення в ОУНБ результатів другого етапу конкурсу «Європа в Україні, Україна в Європі: очима молоді», а саме презентація робіт та нагородження переможців.

«На мою думку, неурядові організації зобов'язані співпрацювати з бібліотеками, які є неоціненним ресурсом», – підсумовує п. Бойко. ■

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ ВМІЄ ЗАХИЩАТИ СВОЇ ПРАВА

Початок на с. 1

водовідведення бібліотеку за вихідні залило водою. Звернення до судових органів з приводу неякісного обладнання дало можливість отримати відшкодування не лише матеріальних, а й моральних збитків.

У 2007 році Тернопільська обласна бібліотека для дітей впоралася з черговою проблемою. Під час повеней на заході країни через відсутність гідроізоляції підвальне приміщення, де зберігався основний фонд, затопили підземні води. Бібліотекарі забили на сполох, адже постраждали понад 50% книг. «На мою думку, авторитет керівника сьогодні – це не тільки успішна діяльність установи, але і вміння при різних форсмажорних обставинах захистити права й інтереси як установи, так і працівників», –

Захід для наймолодших читачів Тернопільської обласної бібліотеки для дітей

коментує п. Новіцька. Завдяки своєчасно поданій інформації про проблему заговорили ЗМІ області та України. Бібліотека отримала від

«Захищати права своїх закладів і користувачів – основне завдання керівників бібліотек. Тільки знання юридичних і фінансових питань та можливостей, а також підтримка однодумців і консультації фахівців допоможуть перетворити книгозбірні на сучасні інформаційні і культурно-освітні установи».

Директор Тернопільської обласної бібліотеки для дітей Надія Новіцька

місцевих підприємців, організацій, жителів міста матеріальну підтримку на відшкодування завданих збитків. Найбільшим був внесок на суму 30 тис. грн. від благодійного фонду «Україна – 3000».

Сьогодні бібліотекарі можуть спрямувати зусилля у інше русло. Тернопільська обласна бібліотека для дітей недавно розпочала реалізацію проекту «Бібліомістечко» у рамках партнерства з Міською публічною бібліотекою м. Вроцлав (Польща). Протягом року працівники закладу працюватимуть над тим, щоб заклад став творчою зоною, з інтер'єром, комфортним для усіх відвідувачів – від малого до великого. Тим часом бібліотекарі завжди готові поділитися своїм досвідом захисту прав і продовжують працювати на благо своєї громади. ■